

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ТА ПОДАТКОВОГО ПРАВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **Напрями удосконалення діяльності Державної податкової служби
України в системі публічного управління**

Здобувача вищої освіти II рівня, II курсу, ПМУ - 23 - 1 групи,
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітня програма «Публічне управління фінансовою діяльністю держави та органів місцевого
самоврядування»



Чуприна Андрій Михайлович

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник



Бабенко Антон Юрійович, к.ю.н., доцент

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної

програми



Сидоренко Олексій Миколайович, к.е.н., доцент

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту за рішенням кафедри фінансового та податкового права

Протокол від «09» січня 2025 р. № 8

Завідувач кафедри



Греш Марина Василівна, к.е.н.,
професор

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 14 27.01.2025. [signature]
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 07.01.2025.
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результати захисту [signature] 14.02.2025. [signature]
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії [signature] О.Г. Михайлова
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії [signature] М.В. Глух
(підпис) (ініціали, прізвище)

[signature] О.А. Долгий
(підпис) (ініціали, прізвище)

[signature] А.В. Гарбінська-Руденко
(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П. голови комісії членів комісії, секретаря (підписи)
------------------	-------------------------	--------------------------	----------	---

ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ

1. Доповідь	від 0 до 10	10		<div> <div>1. Сергій</div> <div>2. Дмитро</div> <div>3. Олександр</div> <div>4. Ірина</div> <div>5. Анна</div> </div>
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	5		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	45		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	95		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
95	A	Відмінно	14.02.2025	<div> <div>1. Сергій</div> <div>2. Дмитро</div> <div>3. Олександр</div> <div>4. Ірина</div> <div>5. Анна</div> </div>

АНОТАЦІЯ

Напрями удосконалення діяльності Державної податкової служби України в системі публічного управління

Мета роботи полягає у вивченні напрямів удосконалення діяльності державної податкової служби України в системі публічного управління з урахуванням сучасних економічних і технологічних змін.

Завданням роботи є аналіз сучасного стану діяльності податкової служби, виявлення основних проблем та викликів, розгляд новітніх підходів до адміністрування податків, а також оцінка перспектив впровадження новітніх технологій в податковій системі.

Предметом дослідження є процеси, що відбуваються в рамках цієї системи, зокрема, діяльність державної податкової служби, її взаємодія з платниками податків та використання новітніх технологій для підвищення ефективності адміністрування податків.

Об'єктом дослідження є система податкового адміністрування в Україні.

Базою дослідження виступає Державна податкова служба України

За результатами дослідження сформовані висновки.

Одержані результати можуть бути використані в органах державної податкової служби України та наукових конференціях.

Кваліфікаційна робота містить: 49 сторінок, 3 таблиці, 7 рисунків, список використаних джерел 28 найменувань.

Ключові слова: публічне управління, податкова служба України, реформування та модернізація державної податкової служби України, оподаткування, податки, платники податків, державна влада, державна податкова служба України, модернізація, реформування, податкова система.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2024 рік.

Рік захисту роботи: 2025 рік.

ANNOTATION

Guidelines for Improving the Activities of the State Tax Service of Ukraine in the Public Administration System

The purpose of the work is to study directions for improving the activity of the State Tax Service of Ukraine in the system of public administration, taking into account modern economic and technological changes.

The task of the work is to analyze the current state of the tax service, identify the main problems and challenges, consider new approaches to tax administration, and assess the prospects for introducing new technologies in the tax system.

The subject of the study is the processes occurring within this system, in particular, the activities of the State Tax Service, its interaction with taxpayers and the use of new technologies to improve the efficiency of tax administration.

The object of the study is the tax administration system in Ukraine.

The basis of the study is the State Tax Service of Ukraine

Conclusions were formed based on the results of the study.

The results obtained can be used in the bodies of the State Tax Service of Ukraine and scientific conferences.

The qualification work contains: 49 pages, 3 tables, 7 figures, a list of sources used 28 items.

Keywords: public administration, tax service of Ukraine, reform and modernization of the State Tax Service of Ukraine, taxation, taxes, taxpayers, state authorities, State Tax Service of Ukraine, modernization, reform, tax system.

Year of completion of the qualification work: 2024.

Year of defense of the work: 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ...	11
1.1. Історія становлення та етапи реформування податкової служби України ..	11
1.2. Сутність і структура державної податкової служби України.....	15
1.3. Основні підходи до організації податкового адміністрування	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	24
2.1. Оцінка ефективності поточної діяльності податкових органів: досягнення та проблеми	24
2.2. Вплив діяльності державної податкової служби на економічний розвиток країни.....	27
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	36
3.1. Сучасні виклики та проблеми в діяльності податкової служби України.....	36
3.2. Пропозиції щодо підвищення ефективності адміністрування податків.....	42
3.3. Перспективи впровадження новітніх технологій та інноваційних підходів у податкову систему.....	45
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49

ВСТУП

Від часу здобуття Україною незалежності перед органами законодавчої та виконавчої влади постали гострі проблеми, стосовно економічної стабільності держави. Ця стабільність тісно пов'язана з показником рівня виконання дохідної частини Державного бюджету України. Сьогодні в Україні склалася така ситуація, коли доходи державного бюджету в основному формуються за рахунок податкових надходжень.

Податкова система є неодмінним атрибутом держави. У правовій державі обкладення податками є інституцією свободи, формою участі в приватній власності та в суспільному житті. До цього часу людство не вигадало будь-яких мотивацій, які б сприяли сплаті податків, крім застосування заходів державного впливу на платника.

Податкова система в кожній країні з одного боку, забезпечує фінансову базу державного управління, а з іншого виступає – головним знаряддям реалізації державної економічної політики. Таким чином, податкова система являє собою сукупність встановлених у країні податків, зборів і платежів, які взаємопов'язані між собою та органічно одне одного доповнюють, але мають різну цілеспрямованість. За допомогою податкової системи держава вирішує питання формування не лише доходів бюджету, а й впливу держави на всі сторони суспільного життя.

Державна податкова служба України є одним із найважливіших органів виконавчої влади та каналом взаємозв'язку між державою і окремим громадянином. Від діяльності ДПС у великій мірі залежать чинники економічного та соціального добробуту суспільства, серед яких економічна стабільність держави, розвиток підприємницької діяльності, рівень соціального захисту, інвестиційна привабливість країни, частка тіньового сектору в економіці тощо. На сьогодні очевидно, що рівень діяльності ДПС не забезпечує виконання усіх завдань, поставлених перед нею державою та суспільством.

Всі пошуки в цьому напрямі зводилися до визначення найбільш оптимальних співвідношень розмірів податків та оподаткованих доходів залежно від етапу розвитку держави, а також до застосування різноманітних систем пільгового стимулювання та розвитку окремих видів виробництв, благоустрою, соціальних програм тощо.

Однак неможливо винайти єдину формулу побудови податкової системи, яка підходила б усім без винятку державам навіть на однакових етапах їх розвитку. Кожна держава шукає свій шлях, зумовлений найширшою гамою історичних, територіальних, національних, економічних та інших особливостей. Просте копіювання чужої, навіть доскональної, податкової системи не може принести очікуваних позитивних результатів. Разом з тим досвід інших держав необхідно враховувати при створенні податкового поля в країні.

Ефективність податкової сфери, її прийнятність для суспільства є одним із ключових чинників економічного розвитку України, успішного проведення реформ та одним із важливих способів удосконалення податкової політики нашої держави. Тому створення ефективної податкової системи є пріоритетним напрямком розвитку української державності, предметом особливої уваги Президента України, Уряду України, Верховної Ради України, а також ділових кіл України.

На сьогодні керівництво держави та ДПС України поставили перед собою задачу провести докорінне реформування податкової системи України у напрямках відчутного послаблення податкового тиску, спрощення процедур податкового адміністрування, а також створення умов для надійного захисту прав платників податків.

Реформування податкової системи повинно супроводжуватись ефективними заходами, більшість яких спрямована на досягнення результативності у політиці доходів.

Становлення в Україні прозорої та гнучкої податкової системи є головним важелем стабільного наповнення дохідної частини бюджету, а як

слідство, можливість держави виконувати свої функції у повному обсязі, впливаючи на всі сторони соціально-економічного розвитку суспільства. Все це й зумовило актуальність теми магістерського дослідження.

Актуальність дослідження напрямів удосконалення діяльності державної податкової служби України в системі публічного управління визначається потребою в реформуванні податкової системи в умовах сучасних економічних викликів. Податкова служба є важливим інститутом, що відповідає за забезпечення стабільності державного бюджету, стимулювання економічного розвитку та формування належного інвестиційного клімату в країні. Враховуючи воєнний стан а в результаті і складну ситуацію в економіці, боротьбу з ухиленням від сплати податків, необхідність поліпшення адміністрування податків та застосування новітніх технологій, проблеми вдосконалення діяльності податкової служби набувають особливої актуальності.

Вивчення цієї теми дозволяє визначити ефективні підходи до вдосконалення податкового адміністрування, поліпшення прозорості та боротьби з корупцією в податкових органах. Враховуючи важливість і актуальність теми, у дослідженні розглядаються основні проблеми та шляхи вдосконалення діяльності податкової служби, застосування новітніх технологій в податковому адмініструванні, а також можливості для покращення взаємодії між податковими органами та платниками податків.

Ступінь дослідження цієї проблеми в науковій літературі є досить високим. Українські та закордонні вчені вже активно досліджують різні сторони податкового адміністрування, зокрема застосування інформаційних технологій, удосконалення податкової політики, боротьбу з ухиленням від сплати податків, а також вплив діяльності податкової служби на економіку. Однак в умовах постійних змін в економічній ситуації, технічних нововведень і глобалізації економіки, необхідно постійно адаптувати податкові механізми до нових реалій. Тому актуальність цієї роботи зумовлена необхідністю подальшого аналізу та удосконалення податкового адміністрування в Україні.

Метою дослідження є вивчення напрямів удосконалення діяльності державної податкової служби України в системі публічного управління з урахуванням сучасних економічних і технологічних змін.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити низку завдань, серед яких: проаналізувати сучасний стан діяльності податкової служби, виявити основні проблеми та виклики, розглянути новітні підходи до адміністрування податків, а також оцінити перспективи впровадження новітніх технологій в податкову систему.

Об'єктом дослідження є система податкового адміністрування в Україні, а **предметом** – процеси, що відбуваються в рамках цієї системи, зокрема, діяльність державної податкової служби, її взаємодія з платниками податків та використання новітніх технологій для підвищення ефективності адміністрування податків.

Для досягнення поставленої мети були застосовані різні **методи дослідження**, зокрема методи аналізу і синтезу, порівняння, статистичний аналіз, а також методи прогнозування. Ці методи дозволили систематизувати інформацію про поточний стан податкової системи, виявити проблеми та розробити рекомендації щодо їх вирішення.

Науково-практична значимість одержаних результатів полягає у висвітленні проблемних аспектів функціонування податкової служби України та аналізі сучасних підходів до їх вирішення. Узагальнені висновки можуть бути використані для вдосконалення законодавчої бази, організаційної структури та адміністративних процесів у податковій сфері. Окрема увага приділена перспективам впровадження новітніх технологій, таких як інтеграція інформаційних систем і аналітичних платформ, що дозволяє оцінити їх потенційний вплив на прозорість і ефективність податкового адміністрування.

Особистий внесок здобувача полягає у систематизації інформації, аналізі теоретичних підходів до податкового адміністрування та розробці конкретних пропозицій щодо вдосконалення діяльності державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1. Історія становлення та етапи реформування податкової служби України

Податкова служба України пройшла тривалий та складний процес становлення та реформування, що відображало зміни в політичному та економічному житті держави. Оскільки історія податкової служби України тісно пов'язана з розвитком самостійності держави та її економічної політики, розгляд цього процесу вимагає уваги до етапів, на яких відбувалося реформування органів податкового адміністрування, та змін, що відбулися на кожному з них.

Формування державної податкової служби України розпочалося в період переходу до незалежності. Одним з перших кроків стало створення Головної державної податкової інспекції Української РСР у 1990 році, яка забезпечувала виконання функцій із збору податків та контролю за їх надходженням до бюджету. Інститут податкової служби в той час був важливим елементом перехідного періоду, коли країна адаптувала свою економіку до нових умов.

Зі здобуттям незалежності України, у 1994 році було засновано Головну державну податкову інспекцію України, яка продовжила виконувати функції, пов'язані з адмініструванням податків, але вже в нових умовах незалежної держави. В цей період відбувалися значні зміни в структурі та організації податкової служби, що було зумовлено необхідністю впровадження податкової політики, яка відповідала б національним інтересам і принципам ринкової економіки. Однак на той час система адміністрування податків ще не була достатньо розвинена, а її ефективність залишала бажати кращого [10].

З 2000 року ГДПІ було реорганізовано в Державну податкову адміністрацію України, що стало важливим кроком до формування більш

стабільної та дієвої системи податкового адміністрування. ДПА стала основним органом, що відповідав за виконання податкової політики держави, а також за контроль за дотриманням податкових зобов'язань платниками податків. У цей період також було проведено низку змін у податковому законодавстві, що мали на меті покращення адміністрування та спрощення податкового процесу.

У 2011–2012 роках в Україні відбулася чергова реорганізація податкової служби, і було створено Державну податкову службу України, яка діяла до 2012 року. Це була спроба вдосконалення органів податкового контролю, однак для досягнення значного результату цього було недостатньо. Проблеми корупції, недостатньо ефективного адміністрування та наявність низки внутрішніх протиріч ставали серйозними бар'єрами для успішної роботи цієї інституції.

У 2012 році було створено Міністерство доходів і зборів України, яке об'єднувало функції податкового адміністрування та митного контролю. Ця реформа передбачала інтеграцію функцій, пов'язаних з управлінням доходами та податками, що дозволяло знизити дублювання організаційних структур і забезпечити більш комплексний підхід до адміністрування податків. Однак реформування цієї структури також не принесло очікуваних результатів через збереження низки проблем в організаційній та фінансовій сферах.

На наступному етапі, у 2014 році, була створена Державна фіскальна служба України, яка мала на меті об'єднати функції податкового контролю та митної служби. Це була важлива реформа, яка, хоча і принесла певні позитивні зміни в організації податкового адміністрування, але й залишила багато питань щодо ефективності роботи фіскальної служби, зокрема у боротьбі з корупцією та забезпеченні рівності серед платників податків [12].

Реформування податкової служби України є важливою частиною більш широкого процесу трансформацій у державному управлінні, спрямованих на удосконалення функціонування фіскальних органів, підвищення їх ефективності та прозорості. Одним із найбільших кроків у цьому процесі стало розділення Державної фіскальної служби України на дві окремі інституції: податкову та митну служби. Рішення про це було ухвалене урядом 18 грудня

2018 року. Поділення ДФС було важливим етапом реформи, яка мала на меті зменшення бюрократії, спрощення адміністрування податків і покращення управління митними операціями.

Основним завданням цього кроку було розмежування функцій податкового та митного адміністрування. До цього часу Державна фіскальна служба виконувала одночасно функції адміністрування як податків, так і митних зборів, що створювало певні проблеми в організації роботи і підвищувало ризик неефективного контролю за дотриманням законодавства. Тому було ухвалено рішення про створення двох окремих структур, що мали би підвищити ефективність кожної з них, спростити процеси та мінімізувати можливості для зловживань і корупції.

Процес реорганізації включав кілька важливих етапів. Першим із них стало затвердження урядом положення про нові органи, що повинні були замінити Державну фіскальну службу. Це відбулося 6 березня 2019 року, і на той момент були визначені основні функції та повноваження нових структур: Податкової служби України та Митної служби України. Важливою особливістю цих реформ було те, що вони були частково обумовлені вимогами Міжнародного валютного фонду, який виступав за поліпшення управлінських процесів в Україні, у тому числі в податковій та митній сферах [7].

17 травня 2019 року був здійснений важливий крок – реєстрація юридичної особи, платника податків, яка стала частиною новоствореної структури. Це свідчило про те, що формування нової податкової служби було завершено на рівні організаційних та правових факторів. З цього моменту організація почала діяти як незалежна юридична особа, що здійснювала всі функції щодо адміністрування податків в Україні.

Одночасно з цим, 27 червня 2019 року було ухвалено рішення про утворення територіальних органів податкової служби. Це було важливою частиною процесу децентралізації податкового адміністрування, оскільки нові територіальні органи мали б забезпечити більш ефективний контроль на місцях і зменшити навантаження на центральні органи. Таке рішення дозволяло

створити більш гнучку і ефективну систему, що могла б швидше реагувати на зміни в податковому законодавстві та вимогах до адміністрування податків.

21 серпня 2019 року нова Державна податкова служба України офіційно розпочала свою роботу, відповідно до розпорядження уряду від 21 серпня 2019 року №682-р. Цей момент став знаковим у процесі реформування податкової служби, оскільки організація перейшла до безпосереднього виконання своїх функцій у новому форматі. У свою чергу, 28 серпня 2019 року в Україні офіційно запрацювала нова структура, і з цього моменту всі функції, пов'язані з адмініструванням податків, контролем за дотриманням податкового законодавства та боротьбою з правопорушеннями в податковій сфері, були передані новому органу.

Кабінет Міністрів України передав Державній податковій службі функції, пов'язані з реалізацією державної податкової політики, адмініструванням єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також контроль за дотриманням законодавства з питань сплати податків і єдиного внеску. Цей перехід було реалізовано у межах виконання вимог Міжнародного валютного фонду, який наголошував на необхідності оптимізації податкових і митних органів України.

Поділення Державної фіскальної служби стало складним і довготривалим процесом, що вимагало вирішення низки організаційних, правових і технічних питань. Реформа передбачала не тільки зміну внутрішньої структури органів, але й оновлення їхніх функцій і повноважень, що повинні були б відповідати вимогам часу і потребам економічної реальності. В результаті цього податкові органи України отримали більш гнучку і спеціалізовану структуру, що дозволила покращити адміністрування податків, зробити його більш прозорим та ефективним [11].

Проте, попри значні зусилля, реформування податкової служби не було без викликів. Важливим завданням, яке стояло перед новою податковою службою, була боротьба з корупцією і зловживаннями, а також забезпечення стабільного та ефективного функціонування системи податкових органів у

складних економічних умовах. Водночас нові органи повинні були відповідати вимогам модернізації та інформатизації, використовуючи новітні технології для автоматизації процесів адміністрування податків та зменшення адміністративного навантаження на платників податків.

Процес реформування податкової служби України є важливим етапом у контексті загальної трансформації державних органів в Україні, спрямованої на підвищення їх ефективності, покращення взаємодії з громадянами та бізнесом і вдосконалення управлінських процесів у податковій сфері [6].

1.2. Сутність і структура державної податкової служби України

Державна податкова служба України є центральним органом виконавчої влади, створеним для реалізації податкової політики держави, який функціонує на основі закону «Про Державну податкову службу в Україні» та низки інших нормативно-правових актів. Створення цієї служби у 2019 році стало результатом реформування Державної фіскальної служби, що дозволило виділити податкові функції в окремий орган з метою більш ефективного адміністрування податків. Її діяльність спрямовується Кабінетом Міністрів України через Міністерство фінансів, а штаб-квартира розташована в Києві.

Податкова служба України виконує кілька важливих функцій, які є основою її діяльності. Основною є контроль за правильністю обчислення, своєчасністю та повнотою сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до державного бюджету. До її компетенції також входить адміністрування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Крім цього, податкова служба забезпечує боротьбу з правопорушеннями у сфері податкового законодавства та сприяє формуванню державного бюджету через організацію податкових надходжень.

Система функціонування державної податкової служби базується на принципах законності, прозорості, доступності для платників податків, що сприяє розвитку партнерських відносин між державою і платниками податків.

Податкова служба орієнтована на надання якісних адміністративних послуг, що включають консультації, реєстрацію платників податків, видачу податкових довідок та інших документів [22].

Статус податкової служби передбачає реалізацію широкого спектра функцій, серед яких можна виділити організацію податкових перевірок, аналіз фінансово-господарської діяльності платників податків, забезпечення повноти сплати податкових зобов'язань, а також моніторинг та аналіз податкових ризиків. Одним із важливих напрямів діяльності є реєстрація неприбуткових організацій та ведення Реєстру таких організацій, що дозволяє забезпечити ефективне адміністрування податкових пільг.

Державна податкова служба України є ключовим елементом системи публічного управління, оскільки вона безпосередньо впливає на формування фінансової основи державного управління. Її роль у забезпеченні податкових надходжень до бюджету є надзвичайно важливою, оскільки ці надходження використовуються для фінансування державних програм, соціальних виплат, охорони здоров'я, освіти, інфраструктурних проектів та інших напрямів державної діяльності.

Визначення функцій та компетенцій податкової служби базується на положеннях Податкового кодексу України, що є основним нормативним документом, який регламентує порядок обчислення та сплати податків і зборів. Зокрема, статті 192 та 193 цього кодексу детально визначають завдання служби на загальнодержавному та регіональному рівнях. Це включає ведення обліку платників податків, перевірку податкової звітності, проведення камеральних та виїзних перевірок, а також надання роз'яснень з питань податкового законодавства.

З огляду на сучасні виклики, що стоять перед економікою України, роль податкової служби є особливо важливою. Вона сприяє не лише наповненню бюджету, але й підтримці економічної стабільності, створенню сприятливого бізнес-клімату та забезпеченню рівних умов для ведення підприємницької діяльності. Успішна реалізація цих функцій можлива лише за умов високого

рівня професійної підготовки кадрів, використання сучасних інформаційних технологій, автоматизації податкових процесів та ефективної взаємодії з іншими державними органами.

Державна податкова служба також активно взаємодіє з міжнародними організаціями та бере участь у глобальних ініціативах щодо протидії ухиленню від сплати податків, зокрема у межах співпраці з ОЕСР та ЄС. Ця діяльність спрямована на інтеграцію української податкової системи до міжнародного простору, що передбачає впровадження найкращих світових практик та стандартів.

Організація роботи податкової служби передбачає реалізацію комплексного підходу до адміністрування податків, який включає використання аналітичних інструментів для виявлення податкових ризиків, розробку механізмів їх зниження, а також посилення контролю за дотриманням законодавства. Податкова служба орієнтована на застосування інноваційних підходів у своїй діяльності, таких як впровадження електронних сервісів для платників податків, автоматизація облікових процесів, створення інтегрованої бази даних платників податків та використання аналітичних платформ для аналізу податкової інформації.

Сутність державної податкової служби полягає не лише в адмініструванні податків, але й у забезпеченні балансу між інтересами держави та платників податків. Вона виконує роль посередника між суспільством і державою, сприяючи створенню прозорої та справедливої податкової системи, що стимулює економічну активність і забезпечує соціальну справедливість.

Структура органів Державної податкової служби України є багаторівневою та складною системою, яка забезпечує виконання державних функцій у сфері оподаткування, контролю за податковими надходженнями та запобігання порушенням податкового законодавства. Діяльність Державної податкової служби базується на правових основах, які закріплені в Законі України «Про Державну податкову службу в Україні» та інших нормативно-правових актах, зокрема в постанові Кабінету Міністрів України «Про

забезпечення діяльності Державної податкової адміністрації України». Основною метою цих документів є визначення порядку та механізмів функціонування органів податкової служби, забезпечення ефективності їх роботи та сприяння виконанню державних фінансових завдань.

Державна податкова служба України є центральним органом виконавчої влади, який має підпорядковані територіальні органи, що здійснюють контроль за виконанням податкового законодавства на місцевому рівні. Органи державної податкової служби включають Державну податкову адміністрацію України, державні податкові адміністрації в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також районні та міські податкові інспекції, які працюють в межах своїх територій. Крім того, в складі органів податкової служби є спеціалізовані підрозділи, зокрема податкова міліція, яка займається розслідуванням податкових правопорушень та боротьбою з економічними злочинами [1].

Основним завданням органів ДПС є забезпечення контролю за дотриманням податкового законодавства, правильністю обчислення та своєчасністю сплати податків і зборів до державного бюджету, а також зборів на користь державних цільових фондів. Одним із головних напрямків діяльності податкової служби є проведення податкового аудиту та вжиття заходів для боротьби з ухиленням від оподаткування. Для цього Державна податкова служба має право здійснювати перевірки платників податків, застосовувати штрафні санкції, а також контролювати правильність обчислення податків і зборів.

Державна податкова адміністрація України, як центральний орган, виконує важливу функцію координації роботи всіх підрозділів податкової служби на території України, організує їх взаємодію з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування. Окрім цього, організація Державної податкової служби передбачає створення міжрайонних та об'єднаних податкових інспекцій в залежності від кількості платників податків

та територіальних умов, що дає можливість більш ефективно здійснювати контроль на рівні окремих регіонів.

Згідно з Законом України «Про Державну податкову службу в Україні», органи податкової служби виконують не тільки контрольні, але й консультативні функції, надаючи платникам податків інформацію щодо правильності заповнення податкових декларацій, порядку сплати податків, а також надаючи роз'яснення щодо застосування норм податкового законодавства. Важливою частиною роботи органів ДПС є забезпечення прозорості та доступності процесів, пов'язаних з оподаткуванням, що включає запровадження автоматизованих систем для подачі податкових звітів та сплати податків через Інтернет.

У рамках організаційної структури Державної податкової служби України функціонують численні департаменти, які здійснюють різноманітні завдання, пов'язані з організацією роботи, правовим забезпеченням, аудиторськими перевітками, а також з обробкою фінансової інформації та податкових сплат. Серед цих департаментів варто відзначити Департамент оподаткування юридичних осіб, який займається питаннями оподаткування підприємств, та Департамент оподаткування фізичних осіб, який відповідає за облік та контроль над доходами громадян. Крім того, є департаменти, які займаються проблемами міжнародного співробітництва, трансфертного ціноутворення та боротьбою з корупцією.

БЕБ є органом державної влади, що займається виявленням, попередженням і розслідуванням злочинів, пов'язаних із фінансовою та економічною діяльністю, а також здійснює захист економічних інтересів держави. Це включає боротьбу з податковими порушеннями, контрабандою, відмиванням коштів і іншими фінансовими правопорушеннями, які шкодять економічній безпеці країни.

Організаційно БЕБ стало частиною системи правоохоронних органів, і його функції охоплюють розслідування податкових злочинів, в тому числі ухилення від оподаткування та нелегальні фінансові операції. Важливою

частиною його діяльності є також взаємодія з іншими органами державної влади, такими як Міністерство фінансів, Національний банк України, митні органи, а також з правоохоронними органами на міжнародному рівні, що сприяє забезпеченню економічної безпеки та стабільності фінансової системи.

Система територіальних органів ДПС охоплює всі області України, включаючи Автономну Республіку Крим та міста обласного підпорядкування. Кожне обласне управління ДПС є самостійним органом, що координує роботу районних та міських податкових інспекцій на своїй території. Важливу роль в організації роботи з великими платниками податків відіграють міжрегіональні управління, які спеціалізуються на контролі за великими підприємствами та організаціями, що мають значний обсяг податкових зобов'язань.

Однією з функцій органів Державної податкової служби є взаємодія з іншими державними органами та забезпечення інформаційного обміну. Це включає співпрацю з митними органами, правоохоронними структурами, а також іншими контролюючими органами для забезпечення ефективного виконання податкового законодавства. Важливим фактором є також міжнародна співпраця, зокрема у сфері обміну інформацією щодо податкових правопорушень та уникнення подвійного оподаткування.

ДПС постійно адаптується до змін в податковому законодавстві та економічних умовах, щоб забезпечити стабільність фінансової системи країни та ефективне наповнення бюджету [9].

1.3. Основні підходи до організації податкового адміністрування

Дослідження податкового адміністрування в Україні є важливою темою для вітчизняних економістів, серед яких варто виділити таких авторів, як Савчук В. А., Іванов Ю. Б., Крисоватий А. І., Кізима А. Я., Карпова В. В., Кармінська-Белоброва М. В., Межейнікова В. Ф. та інші (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Основні підходи до класифікації податкового адміністрування

Автор(и)	Класифікація податкового адміністрування
О. Бандурка, В. Понікаров, С. Попова	Сукупність норм, методів, засобів та дій, за допомогою яких спеціально уповноважені органи держави виконують управлінську діяльність у податковій сфері, спрямовану на контроль за дотриманням законодавства про податки та збори, за правильністю нарахування, повнотою й своєчасністю внесення податків і зборів у відповідні бюджети, а також притягнення до відповідальності порушників податкового законодавства.
Ю. Щитнік	Форма комплексної системної організації процесів податкового регулювання, контролю й стягнення податків, заснована на поєднанні владно-імперативних методів податкових органів і стимулюванні самоініціативи платників податків.
Т. Яроцька	Адміністрування податків містить шість елементів: підготовка опису податку, визначення податкової бази, розрахунок і грошовий переказ податку, перевірка на відповідність дій платника податку законодавству, опротестування, примушення і санкції.
Ю. Іванов, А. Крисоватий, А. Кізима, В. Карпова	Податкове адміністрування включає заходи, такі як постановка на облік, декларування податкових зобов'язань, визначення зобов'язань контролюючими органами, зміна термінів виконання зобов'язань, повернення зайво сплачених податків, стягнення несплачених податків, застосування забезпечувальних заходів (податкова застава, податкове поручительство, адміністративний арешт активів), оскарження рішень контролюючих органів та інше.
В. Андрущенко	Управління людьми і подіями через ієрархічно структуровані рішення представницьких політичних органів та дії виконавчо-владних установ.

Проте, питання впливу податкового адміністрування на загальну ефективність податків залишається недостатньо вивченим, і дослідження шляхів вдосконалення його методів і підвищення фіскальної ефективності продовжуються. Зокрема, це стає надзвичайно актуальним на тлі глобальних економічних криз і внутрішніх проблем в господарській діяльності підприємств. У таких умовах зменшення надходжень податкових платежів

може призвести до дефолту, тому податкове адміністрування стає важливим інструментом для вирішення цих проблем.

Не існує єдиного підходу до трактування терміну «податкове адміністрування», однак в цілому воно включає в себе процеси планування, організації, керівництва, обліку та контролю, що формують основи ефективного управління податковою системою в специфічних економічних умовах. Податкове адміністрування – це вид діяльності, що полягає в організації оподаткування згідно з державними законодавчими актами. Існують різні підходи до класифікації податкового адміністрування, серед яких можна виділити розуміння його як сукупності норм і методів управління, спрямованих на контроль за дотриманням податкового законодавства, а також поєднання владно-імперативних методів і стимулювання самоініціативи платників податків.

На думку деяких авторів, податкове адміністрування включає в себе процеси постановки на облік платників, декларування податкових зобов'язань, визначення зобов'язань контролюючими органами, стягнення несплачених податків і застосування різних заходів забезпечення, таких як податкова застава або адміністративний арешт активів.

Досліджуючи поняття «фіскальне (податкове) адміністрування», вчені пов'язують його з політикою, наукою і мистецтвом. Фіскальне адміністрування як політика описується як діяльність органів влади, що спрямована на розподіл фінансових ресурсів між державою та населенням через механізм оподаткування. Як наука, фіскальне адміністрування формулює принципи ефективного управління податковою системою і оцінює її ефективність у різних соціально-економічних умовах. Як мистецтво, фіскальне адміністрування вимагає високої майстерності та професійних знань для забезпечення правильного функціонування податкової системи.

Розглянемо статтю, яка належить І. А. Дем'янчуку, Л. А. Коваль, Н. В. Ліщук та С. В. Козаку. Назва статті: «Сутність податкового адміністрування в умовах реалізації сучасної податкової політики України» [4].

У статті зазначено, що податкове адміністрування є комплексною діяльністю, яка включає планування, організацію, облік, контроль та управління податковими процесами в рамках державної політики. Відзначено, що на сьогодні немає єдиного визначення терміну «податкове адміністрування», і кожен дослідник підходить до цієї теми по-своєму.

Зокрема, у статті представлені різні класифікації податкового адміністрування, на основі яких виділяються різноманітні елементи цього процесу. Автори також звертаються до концепції фіскального адміністрування, яке, на їхню думку, є важливою складовою державної політики, науки та мистецтва. Як зазначено, фіскальне адміністрування має на меті забезпечення ефективного управління податковою системою, що включає як наукові принципи, так і практичні методи для досягнення бажаних результатів.

Аналіз цієї статті дозволяє виокремити кілька ключових підходів до податкового адміністрування:

1. Системний підхід: включає нормування, методи, засоби і дії, спрямовані на забезпечення контролю за виконанням податкових зобов'язань.
2. Імперативний підхід: базується на поєднанні владно-примусових методів з мотивуванням платників податків до добровільного виконання зобов'язань.
3. Інформаційно-аналітичний підхід: передбачає великі обсяги даних та специфіку інформаційного процесу в податковому адмініструванні.
4. Комплексний підхід: поєднує всі етапи адміністрування податків, починаючи з постановки на облік до застосування санкцій у разі порушення законодавства [8].

Також варто зазначити, що, на думку авторів, податкове адміністрування повинно базуватися на принципах справедливості, передбачуваності та ефективності. Це означає, що адміністрування має бути прозорим і рівним для всіх платників податків, а органи державної влади повинні діяти своєчасно та адекватно на зміну ситуації.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

2.1. Оцінка ефективності поточної діяльності податкових органів: досягнення та проблеми

Починаючи з 2019 року, ДПС запровадила низку проєктів та реформ, які спрямовані на підвищення ефективності адміністрування податків, поліпшення взаємодії з платниками податків та впровадження сучасних технологій. У цьому аналізі розглядаються кількісні показники, ключові досягнення та виклики, які стоять перед ДПС, з використанням таблиць та графіків для наочності.

З 2019 року спостерігається зростання загальних податкових надходжень до бюджету України. Наведемо основні показники (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1.

Основні показники загальних податкових надходжень до бюджету
України

Рік	Загальні податкові надходження (млрд грн)	Відношення до ВВП (%)	Основні категорії податків (ПДВ, ПДФО, акциз тощо)
2019	1070,3	26,9	ПДВ: 378,7; ПДФО: 253,0
2020	1136,7	26,9	ПДВ: 400,6; ПДФО: 271,2
2021	1453,8	26,7	ПДВ: 536,5; ПДФО: 321,2
2022	1343,2	25,9	ПДВ: 467,0; ПДФО: 387,0
2023 (11 міс.)	1486,2	-	ПДВ: 522,6; ПДФО: 403,3

З даних таблиці видно, що найбільше зростання податкових надходжень спостерігалось у 2021 році, проте війна 2022 року суттєво вплинула на зниження економічної активності, що призвело до скорочення бази оподаткування. Це прослідковується і на графіку, що зображений на рис. 2.1.

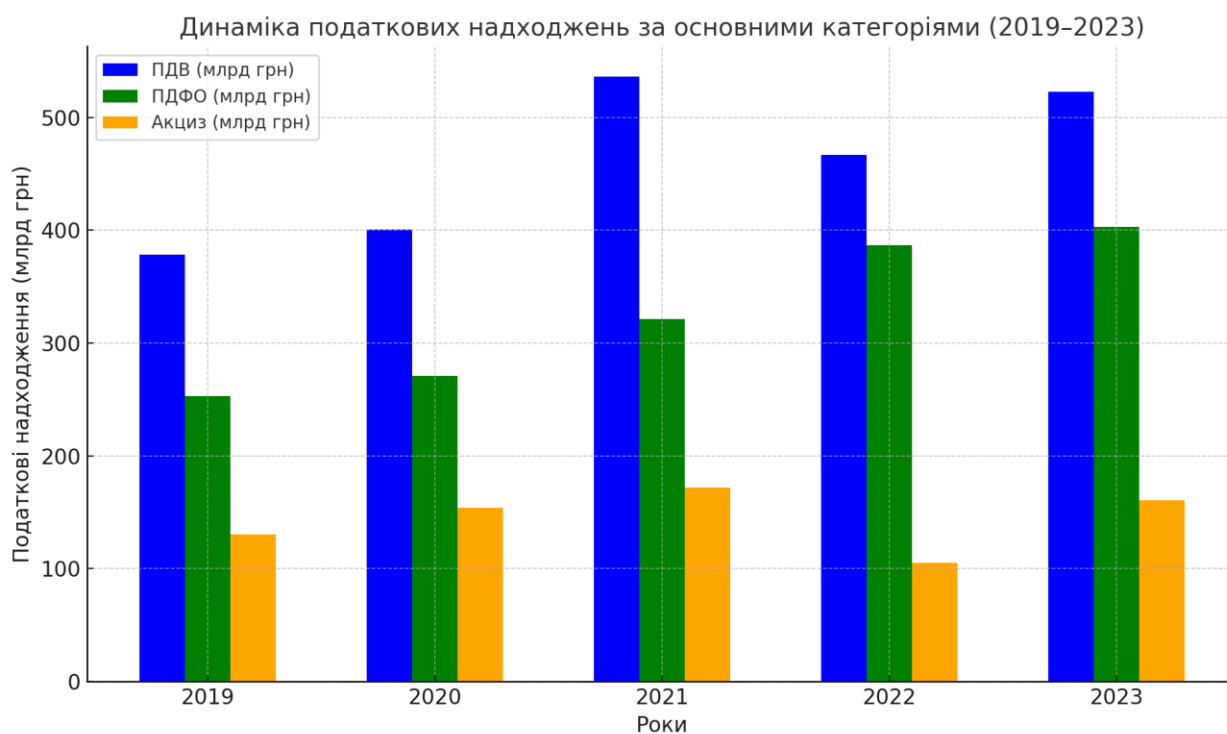


Рис. 2.1. Динаміка податкових надходжень за основними категоріями (2019 – 2023)

Основні досягнення Державної податкової служби включають кроки у цифровізації та удосконаленні податкових послуг. Завдяки впровадженню сучасних інформаційних технологій, таких як електронний кабінет платника податків, значно спрощено процес подання звітності та сплати податків, що забезпечило зручність для платників податків. Система «Е-аудит» дозволяє автоматизувати процес перевірок, зменшуючи витрати часу та зусиль на їх проведення. Удосконалення адміністрування податків також відбулося через запровадження системи ризик-менеджменту, яка ефективно виявляє потенційні порушення, дозволяючи оперативно реагувати на ризики. Однією з важливих ініціатив стало також оптимізування процедур відшкодування ПДВ, що значно зменшило час очікування для бізнесу та покращило фінансову стабільність підприємств.

ДПС також вжила низку антикорупційних заходів, що включають реалізацію Антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки. Завдяки цьому вдалося значно підвищити рівень прозорості діяльності органів податкової

служби, зокрема шляхом публікації даних про свою діяльність, що дозволяє громадськості і бізнесу більш уважно стежити за роботою служби.

В умовах воєнного стану ДПС забезпечила стабільність податкових надходжень у 2022 році, що стало можливим завдяки міжнародній підтримці та внутрішнім реформам, які були спрямовані на підтримку економіки країни в складний період. Водночас для підприємств, що постраждали від війни, були впроваджені пільгові режими, що допомогло пом'якшити економічні труднощі та зберегти бізнес.

Однією з головних проблем, з якими стикається Державна податкова служба, є військовий стан, адже війна значно знизила рівень економічної активності в країні, що ускладнило виконання планових показників надходжень, оскільки багато підприємств були змушені призупинити свою діяльність, а податкові надходження скоротилися через зменшення обсягів виробництва та торговельної діяльності. Тіньова економіка також залишається однією з найбільших проблем, що потребує подальшого удосконалення системи адміністрування податків. Відсутність належного контролю сприяє ухиленню від сплати податків, що негативно впливає на державний бюджет і створює нерівні умови для добросовісних платників податків. У той же час, необхідність адаптації до європейських стандартів є важливим завданням для країни. Для інтеграції з Європейським Союзом необхідно провести глибокі реформи митного та податкового законодавства, що вимагає значних зусиль, часу та ресурсів [13].

Державна податкова служба України досягла значних результатів у покращенні адміністрування податків та впровадженні цифрових рішень. Проте виклики, пов'язані з війною та економічною нестабільністю, вимагають подальших реформ. Розвиток податкової системи, адаптованої до європейських стандартів, стане основою для економічного зростання та післявоєнного відновлення країни [3].

2.2. Вплив діяльності державної податкової служби на економічний розвиток країни

Відповідно до праць таких науковців, як І.В. Барановська, В.М. Суторміна, Ю.І. Бойко, податки виконують не лише фіскальну, але й регуляторну та стимулюючу функцію. Вони забезпечують стабільність економічної системи, але існуючі проблеми, як-от нерівність доходів та неефективність деяких податків, потребують реформування. Важливими є податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податки на додану вартість, які формують основну частину доходів місцевих бюджетів.

Діяльність Державної податкової служби України має значний вплив на економічний розвиток країни, оскільки податкове адміністрування та збір податків забезпечують надходження до державного бюджету, що в свою чергу дозволяє фінансувати різноманітні державні програми, реалізовувати інфраструктурні проекти, забезпечувати соціальні виплати та здійснювати економічну стабілізацію в періоди криз. Успішна робота податкової служби сприяє створенню сприятливих умов для бізнесу, що є важливим фактором для економічного зростання.

Протягом останніх трьох років ДПС реалізувала низку реформ, які сприяли покращенню адміністрування податків та збільшенню надходжень до бюджету. Впровадження цифрових технологій, зокрема електронного кабінету платника податків та системи «Е-аудит», дозволило значно спростити процес подання податкової звітності та зменшити адміністративні витрати як для платників податків, так і для податкових органів. Це зменшило корупційні ризики, підвищило рівень прозорості та сприяло оптимізації взаємодії між бізнесом та державою [5].

За період з 2021 по 2023 роки спостерігалось зростання податкових надходжень, що стало результатом вдосконалення системи адміністрування та покращення податкової культури в Україні. Наприклад, у 2021 році загальні податкові надходження склали 1,1 трильйона гривень, у 2022 році – 1,3

трильйона гривень, а у 2023 році – 1,5 трильйона гривень. Це свідчить про збільшення податкових надходжень на 36% за два роки, що є значним досягненням, враховуючи економічні труднощі, пов'язані з війною та пандемією (рис. 2.2).

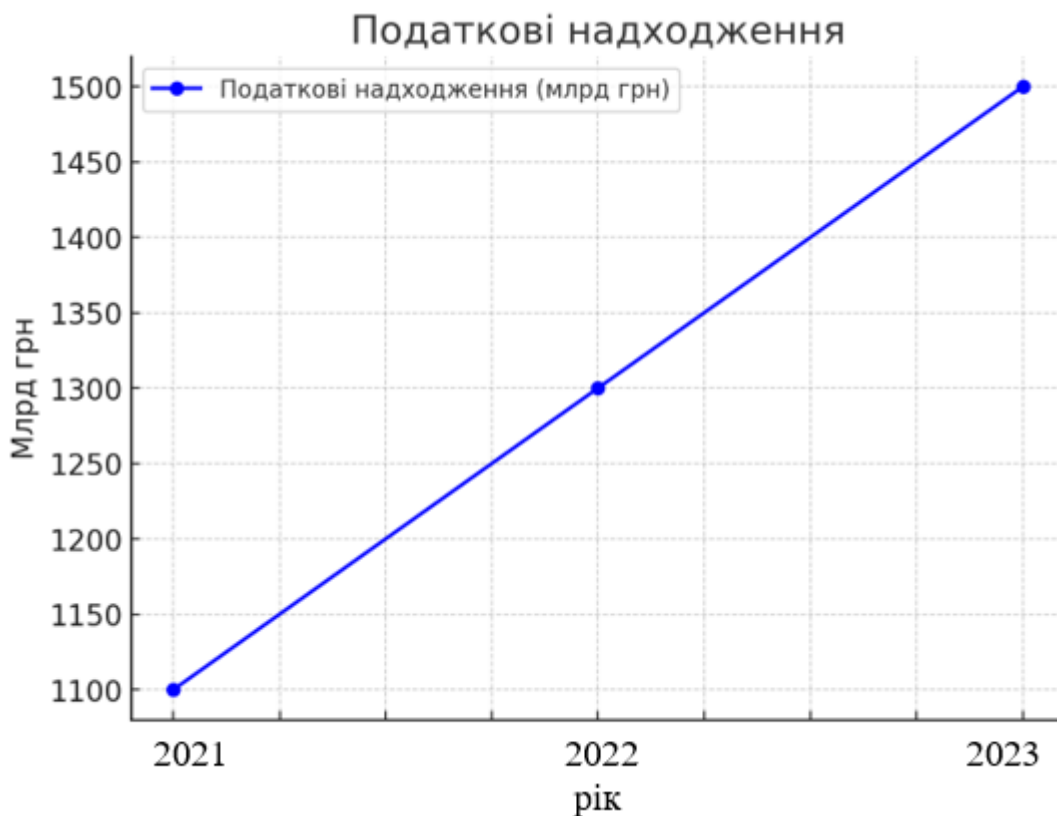


Рис. 2.2. Податкові надходження за 2021-2023 роки

Позитивні зміни відбулися і в управлінні податковими ризиками. Завдяки впровадженню системи ризик-менеджменту вдалося зменшити кількість випадків ухилення від сплати податків. Зокрема, за результатами 2023 року, вдалося виявити понад 20 тисяч випадків порушень податкового законодавства, що призвело до додаткових надходжень до бюджету на суму 45 мільярдів гривень. Це стало можливим завдяки вдосконаленню процесу перевірок та використанню інноваційних методів аналізу даних [14].

Незважаючи на успіхи в податковому адмініструванні, діяльність ДПС стикається з низкою проблем, які можуть впливати на економічний розвиток країни. Одна з таких проблем – високий рівень тіньової економіки (рис. 2.3).



Рис. 2.3. Частка тіньової економіки за 2021 – 2023 роки

У 2021 році частка тіньового сектора в економіці України становила близько 30% від ВВП, що знижувало ефективність податкової системи та перешкоджало належному надходженню коштів до бюджету. Для вирішення цієї проблеми було запроваджено ряд реформ, зокрема спрямованих на спрощення податкових процедур для малого та середнього бізнесу, а також на підвищення рівня комплаєнсу серед платників податків. Проте, боротьба з тіньовою економікою залишається одним з головних завдань на шляху до забезпечення стабільного економічного розвитку.

Окремо варто відзначити вплив діяльності ДПС на забезпечення соціальної стабільності в країні. Податкові надходження використовуються для фінансування соціальних програм, таких як пенсії, допомога по безробіттю, пільги для малозабезпечених верств населення (рис. 2.4). У 2023 році державний бюджет України передбачав витрати на соціальний захист на суму близько 500 мільярдів гривень, що складає близько 25% від загального обсягу бюджетних витрат.



Рис. 2.4. Соціальні витрати з бюджету за 2021 – 2023 роки

Одним з важливих факторів діяльності ДПС є забезпечення адаптації податкової системи до європейських стандартів. Для цього було розроблено та впроваджено низку реформ, спрямованих на інтеграцію з Європейським Союзом. Зокрема, реформи в митній та податковій сферах дозволяють полегшити процес ведення бізнесу та забезпечити рівні умови для всіх підприємців, увести більш автоматизовані можливості для співпраці (рис. 2.5). У 2023 році було прийнято кілька важливих законів, спрямованих на інтеграцію української податкової системи в європейську практику, що дозволяє знизити бар'єри для міжнародних інвестицій та покращити бізнес-клімат в країні [23].

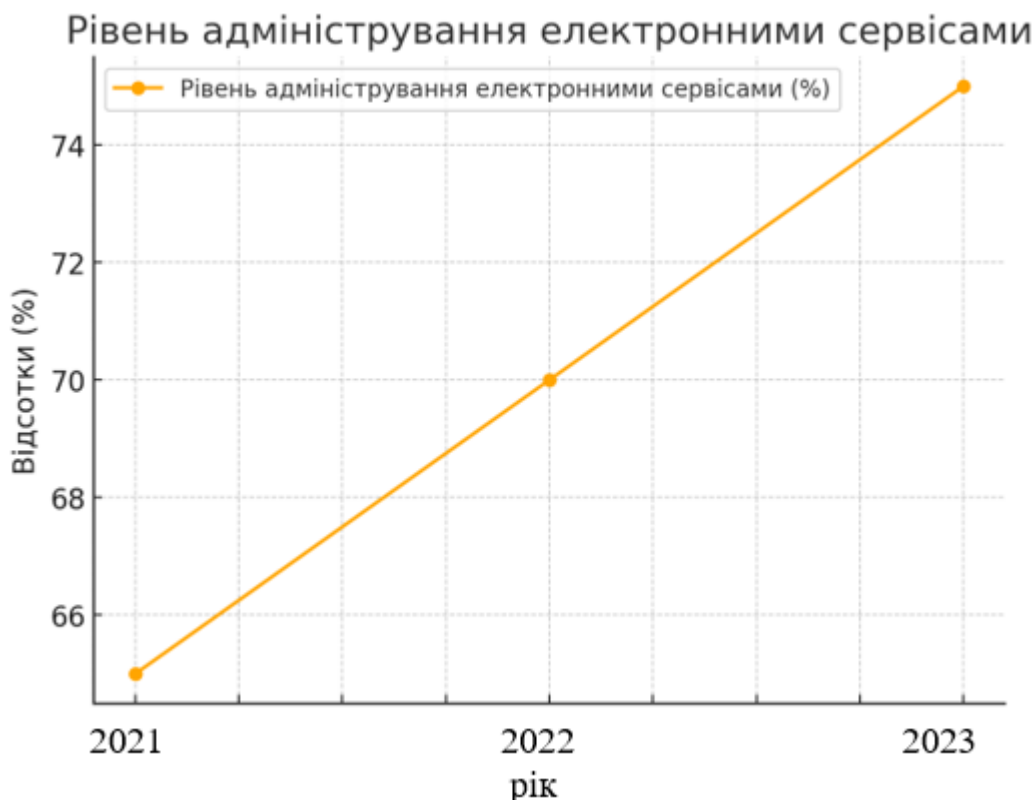


Рис. 2.5. Рівень адміністрування електронними сервісами за 2021 – 2023 роки

За три роки діяльність ДПС мала значний вплив на економічний розвиток країни, а реформи, спрямовані на покращення податкової системи, забезпечення соціальної стабільності та інтеграцію з європейськими стандартами, дозволили створити більш ефективну та прозору систему адміністрування податків. Однак, для досягнення ще більш значних результатів потрібно продовжувати боротьбу з тіньовою економікою, вдосконалювати процедури адміністрування та забезпечити належну підтримку для малого та середнього бізнесу.

Також зазначимо, що останнім часом ДПС виявляє все більше порушень (рис. 2.6) і наповнює державний бюджет (рис. 2.7).

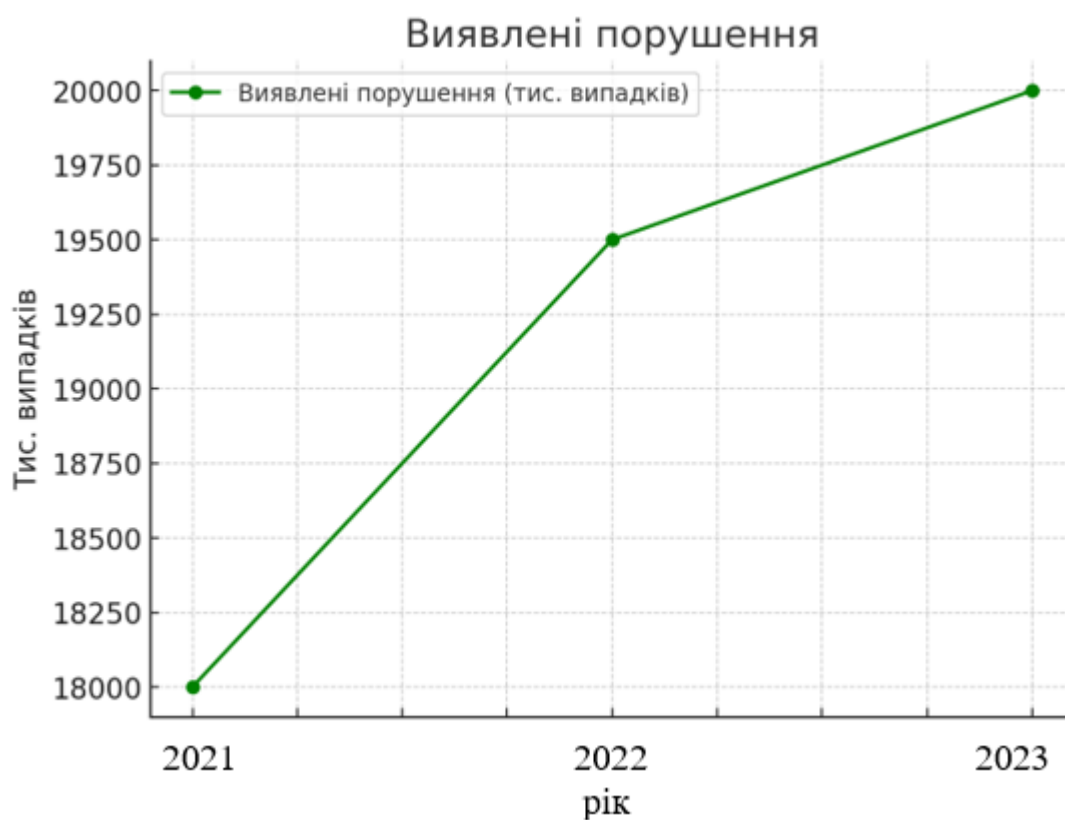


Рис. 2.6. Виявлені порушення за 2021 – 2023 роки

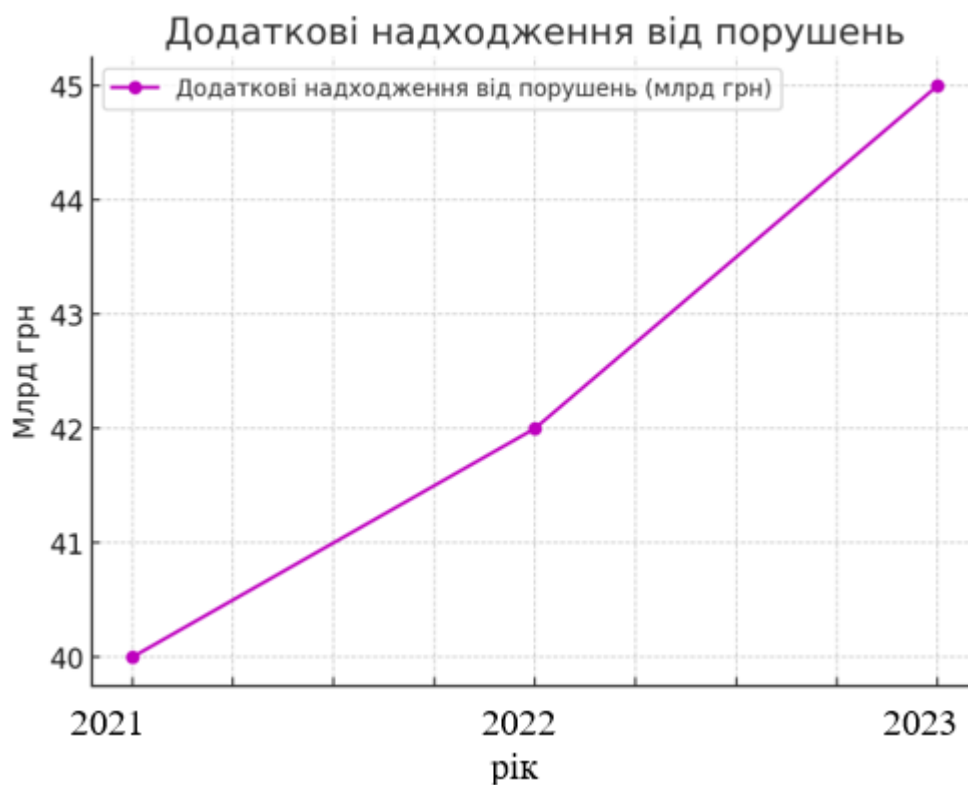


Рис. 2.7. Додаткові надходження від виявлених порушень до державного бюджету за 2021– 2023 роки

Таблиця 2.2, відображає статистичні дані щодо діяльності Державної податкової служби України за останні три роки.

Таблиця 2.2.

Статистичні дані щодо діяльності Державної податкової служби України

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальні податкові надходження (млрд грн)	1,100	1,300	1,500
Частка тіньової економіки (%)	30%	28%	25%
Виявлені порушення (тис. випадків)	18,000	19,500	20,000
Додаткові надходження від порушень (млрд грн)	40	42	45
Час очікування на відшкодування ПДВ (дні)	45	40	35
Соціальні витрати з бюджету (млрд грн)	400	450	500
Рівень адміністрування за допомогою електронних сервісів (%)	65%	70%	75%
Кількість підприємств, які користуються електронними послугами (тис.)	200	250	300
Частка надходжень від малого та середнього бізнесу (%)	25%	27%	30%

Ця таблиця ілюструє основні показники діяльності ДПС України, включаючи податкові надходження, ефективність виявлення порушень, покращення в адмініструванні податків, зниження частки тіньової економіки та зростання використання електронних послуг.

Підвищення ефективності адміністрування податків здійснюється через ряд інструментів, таких як використання сучасних інформаційних технологій для автоматизації процесів, удосконалення податкових систем і полегшення податкового навантаження на підприємства та фізичних осіб. Одним з таких інструментів є електронні сервіси, які дозволяють спрощувати процедури подачі податкових декларацій, сплати податків, надання податкових консультацій та інше. Система електронного адміністрування значно зменшує кількість помилок і зловживань, спрощує процес взаємодії з податковими органами та забезпечує більшу прозорість податкових операцій [15]. В результаті, таке адміністрування знижує адміністративні витрати для бізнесу,

дозволяючи підприємствам зосередитися на розвитку своєї діяльності, а також стимулює економічну активність завдяки більш стабільному податковому середовищу.

Варто сказати, що зміни в податковому адмініструванні можуть суттєво впливати на економічну активність, оскільки безпосередньо від податкового навантаження залежить здатність підприємств інвестувати в нові проекти, залучати кредити та розширювати бізнес. У свою чергу, ефективне адміністрування податків дозволяє урядам забезпечувати фінансову стабільність та реалізацію економічних планів, таких як інвестиції в інфраструктуру, науково-дослідницьку діяльність, освіту та охорону здоров'я, що також позитивно позначається на економічному розвитку країни.

На відміну від цього, неефективне адміністрування податків може призвести до ряду негативних економічних наслідків. Невиправдано високі податкові ставки або складні, заплутані правила оподаткування можуть стимулювати ухилення від податків, що, у свою чергу, веде до скорочення податкових надходжень. Це також може збільшити тіньову економіку, оскільки бізнеси, намагаючись уникнути високих податків, переходять на неформальну економічну діяльність. Збільшення тіньової економіки негативно позначається на державних доходах, обмежує можливості для фінансування соціальних програм і інфраструктурних проектів, що призводить до зниження якості життя громадян.

Більш того, значні складнощі в адмініструванні податків можуть створювати додаткові бар'єри для розвитку малого та середнього бізнесу. Великі компанії мають більше можливостей для податкового планування, у той час як для малих підприємств високе податкове навантаження та складні процедури можуть стати значним гальмом для їхнього розвитку. Це знижує рівень конкуренції на ринку, обмежує інноваційність і ускладнює доступ до фінансування для підприємців [2].

Особливо важливим є ефект від адміністрування податків на інвестиційну активність. Відомо, що стабільне, прозоре та зрозуміле податкове середовище є

одним із ключових факторів для залучення іноземних та внутрішніх інвестицій. Країни, що можуть забезпечити бізнесу сприятливі умови для ведення діяльності, часто отримують значні інвестиції в економіку, що сприяє росту виробничих потужностей, створенню нових робочих місць та розвитку інфраструктури. У свою чергу, низький рівень адміністрування та високі податкові ставки можуть відштовхувати інвесторів, обмежуючи економічне зростання.

З іншого боку, надмірне регулювання та складна система адміністрування можуть призвести до того, що підприємства будуть змушені витратити великі ресурси на юридичну підтримку та бухгалтерію для того, щоб відповідати всім вимогам податкового законодавства. Це не тільки збільшує витрати на ведення бізнесу, але й зменшує конкурентоспроможність підприємств на міжнародному ринку.

Можна зробити висновок, що адміністрування податків має значний вплив на економічну активність країни. Успішне та ефективне адміністрування сприяє росту економіки, збільшенню податкових надходжень і створенню сприятливого середовища для розвитку бізнесу, а також залученню інвестицій. Проте надмірне навантаження, складність процедур чи високий рівень податків можуть мати негативний вплив, що веде до скорочення економічної активності, зростання тіньової економіки та зниження конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку. Таким чином, належне адміністрування податків є важливим елементом економічної політики, що має бути спрямованим на створення балансу між забезпеченням фінансування державних потреб та підтримкою економічної активності [16].

Ефективна робота Державної податкової служби має безпосередній вплив на економічний розвиток країни, забезпечуючи не лише стабільне надходження податкових надходжень, але й створення сприятливих умов для ведення бізнесу, зменшення корупції та інтеграцію з міжнародними економічними стандартами.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

3.1. Сучасні виклики та проблеми в діяльності податкової служби України

У ХХІ столітті податкові системи стикаються з низкою глобальних викликів, які значно змінюють традиційні підходи до адміністрування податків. В умовах глобалізації, розвитку нових технологій і економічних змін, необхідність адаптації податкових систем стає все більш нагальною. З одного боку, країни мають завдання забезпечити стабільність державних фінансів, з іншого – створити такі умови для бізнесу та громадян, щоб податкові процедури не ставали перешкодою для розвитку економіки. Глобальні виклики, з якими стикаються сучасні податкові системи, впливають на всі рівні державного управління, від місцевих бюджетів до міжнародних економічних відносин.

Один із найбільших викликів для податкових систем ХХІ століття полягає в їхній здатності адаптуватися до швидко змінюваного глобального середовища. У зв'язку з розвитком цифрових технологій та інтернет-економіки, традиційні методи адміністрування податків стають менш ефективними. Багато сучасних компаній ведуть свою діяльність в онлайн-просторі, часто не маючи фізичних офісів або ж оперуючи в різних юрисдикціях, що, відповідно, створює труднощі для національних податкових органів, оскільки традиційні системи оподаткування не завжди можуть точно врахувати доходи компаній, що працюють в Інтернеті, або ж виявити місця, де ці компанії повинні сплачувати податки. Глобалізація бізнесу та розвитку нових технологій ставить перед урядами завдання розробки нових методів контролю за податковими надходженнями, зокрема через використання цифрових технологій [18].

Однією з основних проблем є також податкове ухилення і виведення капіталу в офшори. Оскільки економіка дедалі більше стає глобалізованою,

підприємства та фізичні особи використовують різноманітні схеми для мінімізації своїх податкових зобов'язань, що не завжди відповідає принципам справедливості та прозорості. Використання офшорних зон дозволяє компаніям уникати сплати податків у країнах, де вони ведуть свою основну діяльність. Це явище не лише зменшує податкові надходження в бюджет, але й погіршує конкуренцію, адже компанії, які дотримуються законів та сплачують податки, опиняються в не вигідному становищі. Офшорні зони та податкові раї стають головною проблемою, з якою стикаються податкові органи, намагаючись забезпечити ефективне адміністрування та забезпечення справедливих умов для всіх учасників економічних процесів.

Іншим значним викликом для податкових систем є нерівномірний розвиток економічних секторів, який створює труднощі у визначенні оптимальних ставок оподаткування. В умовах індустріальної революції 4.0 та розвитку нових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, криптовалюти та автоматизація виробництва, економічні моделі змінюються. Сектори економіки, які не піддаються традиційному оподаткуванню, такі як цифрові послуги, інтернет-комерція, або криптоактиви, стають важливими для досягнення податкових цілей. Однак для багатьох країн це становить проблему, оскільки не існує чіткої моделі для оподаткування таких нових і швидко зростаючих секторів економіки. Відсутність узгоджених міжнародних стандартів та змін у податкових системах на національному рівні ускладнює завдання збору податків з таких підприємств, які часто працюють в умовах мінімального регулювання або й зовсім без нього [4].

Не менш важливою проблемою є забезпечення справедливості та рівності в податкових системах. Різноманіття соціально-економічних умов у країнах, нерівність між розвиненими та країнами, що розвиваються, а також соціальні й демографічні фактори створюють величезні труднощі в досягненні справедливого оподаткування. У деяких країнах система оподаткування націлена на більший тиск на найбільш заможних осіб та великі корпорації, тоді як в інших країнах, зокрема в країнах, що розвиваються, низькі доходи

вимагають значного полегшення податкового навантаження на менш забезпечені верстви населення. У той же час забезпечення рівних умов для всіх платників податків, незважаючи на економічний статус чи місце проживання, є одним із важливих завдань для урядів країн у XXI столітті. Недосконалість національних податкових систем і слабкий контроль за дотриманням податкових зобов'язань можуть погіршити нерівність у розподілі доходів, що призведе до соціальних напружень і економічних дисбалансів.

Кризи, як правило, призводять до зниження економічної активності, зменшення доходів громадян і компаній, що, у свою чергу, впливає на податкові надходження. У таких умовах уряди стикаються з необхідністю не лише підтримувати рівень доходів у бюджеті, але й вживати заходів щодо підтримки економічної активності, таких як зниження податкових ставок, податкові канікули для бізнесу або підвищення соціальних виплат для малозабезпечених верств населення. При цьому збільшення витрат на підтримку економіки в умовах кризи може призвести до зростання державного боргу, що також створює додаткові виклики для податкових систем у довгостроковій перспективі.

Також одним із головних викликів для податкових систем XXI століття є забезпечення стійкості і адаптації до змінюваних умов. Різноманіття економічних, політичних і соціальних факторів, а також швидкий розвиток нових технологій і інновацій вимагають від податкових органів постійної гнучкості та здатності швидко реагувати на зміни. Податкові системи повинні бути не лише ефективними, але й справедливими, здатними забезпечити оптимальні умови для розвитку бізнесу, підтримання економічного зростання та вирішення соціальних проблем. Водночас вони повинні відповідати міжнародним стандартам, сприяти розвитку глобальних економічних відносин і забезпечувати стабільність у фінансових системах країн. Успіх у вирішенні цих глобальних викликів визначатиме подальший розвиток світової економіки та стабільність податкових систем у майбутньому [9].

Проблеми податкових систем у ХХІ столітті є надзвичайно складними і багатогранними, адже швидко змінюються економічні, соціальні та технологічні умови, що вимагає від урядів і податкових органів швидкої адаптації до нових реалій. Однією з найбільших проблем є необхідність постійної модернізації податкових систем, оскільки традиційні методи оподаткування не завжди відповідають вимогам сучасної економіки. Зокрема, з розвитком цифрових технологій з'являється необхідність у вдосконаленні податкових процедур для ефективного збору податків від інтернет-бізнесу, онлайн-комерції, цифрових платформ та нових фінансових інструментів, таких як криптовалюти. Це вимагає змін у законодавстві, яке повинно враховувати нові форми бізнес-діяльності та забезпечити належний контроль за транзакціями у віртуальному середовищі.

Однією з основних проблем є несправедливий розподіл податкового навантаження серед різних соціальних груп та економічних секторів. У багатьох країнах податкові системи не завжди враховують особливості малих і середніх підприємств, що призводить до їхнього перевантаження податковим тягарем. Водночас великі корпорації часто мають можливості для ухилення від сплати податків через використання офшорних зон та податкових схем. Така ситуація створює нерівні умови для конкуренції на ринку, сприяючи монополізації ринків і зменшенню економічної активності серед менших підприємств, які не можуть дозволити собі такі податкові оптимізації. Це призводить до погіршення конкурентоспроможності національних економік і втрат податкових надходжень у бюджет [19].

Додатковою проблемою є високий рівень податкового ухилення, яке знижує ефективність податкових систем. У багатьох країнах, особливо в розвинутих, ухилення від податків є широко поширеним явищем, що спричиняє значні втрати для державних бюджетів. Основні форми податкового ухилення включають нелегальні схеми використання офшорних рахунків, маніпулювання цінами на товари і послуги для зниження податкових зобов'язань, а також приховування частини доходів у тіньовій економіці. В результаті уряди

втрачають значні ресурси, що могли б бути спрямовані на розвиток інфраструктури, соціальні програми чи інші державні ініціативи. Крім того, високий рівень ухилення від податків створює несправедливі умови для тих, хто сплачує податки добросовісно, оскільки на них лягає додаткове податкове навантаження.

Не менш важливою проблемою є складність та бюрократичність податкових процедур. У багатьох країнах податкові системи є надзвичайно складними і заплутаними, що створює значні труднощі для підприємців та громадян при виконанні податкових зобов'язань. Зокрема, складність системи звітності, численні форми, численні податки та різноманітні пільги призводять до того, що багато бізнесменів та фізичних осіб мають труднощі в правильному розрахунку та сплаті податків. Внаслідок цього велика частина підприємців намагається уникати сплати податків або просто робить помилки, що призводить до штрафів та санкцій. Для усунення цієї проблеми необхідно спростити податкові процедури та запровадити електронні системи подання податкових декларацій, що дозволить знизити рівень помилок і полегшити адміністрування податків [27].

Технологічні зміни, зокрема розвиток автоматизації та цифрових платформ, також можуть призводити до виникнення нових проблем для податкових систем. З одного боку, цифрові технології дозволяють полегшити процес адміністрування податків і зробити його більш прозорим та ефективним. З іншого боку, ці технології також створюють нові виклики, пов'язані з можливістю ухилення від податків через інтернет-комерцію та криптовалюту. Традиційні методи контролю не завжди здатні справлятися з такими новими формами економічної діяльності, що зменшує ефективність податкових систем і сприяє розвитку тіньової економіки. У зв'язку з цим важливо удосконалювати податкове законодавство, враховуючи нові технологічні тенденції та забезпечувати ефективний контроль за діяльністю у цифровому середовищі [20].

У глобалізованому світі країни часто стикаються з ситуацією, коли їхні національні податкові системи не можуть забезпечити достатній рівень доходів через зростання міжнародних трансакцій і переміщення капіталу між країнами. Велика кількість корпорацій та багатих фізичних осіб використовують офшорні зони і різноманітні податкові оптимізації для мінімізації своїх податкових зобов'язань, що призводить до зниження податкових надходжень у країни, де фактично здійснюється основна діяльність. Це ставить під загрозу не тільки стабільність національних бюджетів, але й цілісність податкових систем. Міжнародне співробітництво в області податків є важливим фактором вирішення цієї проблеми, адже країни повинні погоджуватися на рівні глобальних стандартів для боротьби з ухиленням від податків і униканням подвійного оподаткування.

Іншою важливою проблемою є необхідність адаптації податкових систем до змінюваних соціальних умов. Системи оподаткування, які були ефективними кілька десятиліть тому, можуть бути непридатними в умовах швидких соціальних змін. Такі фактори, як старіння населення, зростання соціальних витрат, зміна структури праці, збільшення кількості неформальних працівників і фрілансерів, вимагають перегляду підходів до оподаткування. У багатьох країнах зростає кількість осіб, які працюють не за стандартною формою трудового договору, а також тих, хто веде бізнес у неформальному секторі. Це ускладнює збір податків і потребує розробки нових механізмів оподаткування, які б відповідали сучасним умовам.

Проблеми податкових систем також пов'язані з необхідністю забезпечення соціальної справедливості в оподаткуванні. У багатьох країнах податкова політика має значний вплив на соціальний стан громадян, оскільки саме податкові системи визначають рівень доходів, розподіл багатства та соціальні виплати. Якщо податкова система не враховує інтереси менш забезпечених верств населення або не забезпечує належного рівня фінансування соціальних програм, це може призвести до соціальних напружень і погіршення якості життя громадян. Таким чином, однією з важливих задач для

держав є забезпечення балансу між економічною ефективністю податкової системи та її соціальною справедливістю, що дозволяє зберігати довіру до системи і сприяти економічному розвитку [25].

Враховуючи швидкі зміни в економічних умовах, виклики для податкових систем ХХІ століття не можуть бути вирішені одним заходом або реформою. Необхідна комплексна стратегія, яка включає вдосконалення законодавства, розвиток технологій, поліпшення міжнародного співробітництва та забезпечення соціальної справедливості [28].

3.2. Пропозиції щодо підвищення ефективності адміністрування податків

Враховуючи сучасні виклики, такі як розвиток цифрових технологій, глобалізація економіки та зміни в структурі трудових відносин, необхідно впроваджувати такі напрями удосконалення:

1. Автоматизація процесів податкового адміністрування. Впровадження сучасних інформаційних технологій, таких як електронне адміністрування, системи управління податковими ризиками та автоматизація збору податків, дозволяє зменшити людський фактор, знизити рівень помилок і забезпечити оперативність в обробці податкової інформації. Це також знижує адміністративні витрати для платників податків і податкових органів, підвищуючи ефективність роботи системи.

2. Розвиток системи електронного кабінету платника податків. Створення єдиного електронного простору для подання звітності та сплати податків дозволить значно спростити процедури для бізнесу і громадян, зменшивши необхідність у фізичних візитах до податкових органів, знижуючи ризики корупційних проявів та підвищуючи рівень комплаєнсу.

3. Запровадження системи управління податковими ризиками. Необхідно вдосконалити систему моніторингу та оцінки податкових ризиків з використанням аналізу великих даних та інструментів штучного інтелекту для

автоматичного виявлення потенційних порушень та спрощення процесів перевірок. Це дозволить податковим органам більш ефективно спрямовувати свої ресурси на високий ризик, знижуючи навантаження на добросовісних платників податків.

4. Оптимізація процесів відшкодування податку на додану вартість. Оскільки ПДВ є одним з найбільших джерел податкових надходжень, важливо впровадити систему автоматизованого відшкодування ПДВ, яка забезпечить мінімальні затримки в поверненні коштів бізнесу і зменшить можливості для зловживань.

5. Забезпечення гнучкості у застосуванні податкових пільг і стимулів. Створення адаптивної системи податкових пільг, яка б дозволяла ефективно реагувати на зміни в економіці, та оптимізація існуючих пільг дозволить зменшити негативний вплив на економічне середовище і заохотити підприємства до формування легальних доходів.

6. Посилення роботи з малими та середніми підприємствами. Створення спеціальних умов для малих та середніх підприємств щодо спрощеного податкового адміністрування, таких як спрощена система звітності та знижені податкові ставки, дозволить підтримати цей сектор, що є основою для розвитку економіки країни.

7. Створення прозорості і надійної системи аудиту та перевірок. Впровадження сучасних методів та стандартів для проведення податкових перевірок, таких як використання аналітичних інструментів для оцінки економічної діяльності підприємств, дозволить зменшити кількість необґрунтованих перевірок і покращити довіру до податкової системи.

Прозорість і справедливість податкової системи є одними з основних чинників довіри до державних органів та ефективності економіки країни. Підвищення прозорості допомагає зменшити корупційні ризики, знижує рівень податкових ухилянь і забезпечує справедливі умови для всіх учасників ринку [26]. Ось кілька рекомендацій щодо цього:

1. Публічність податкових даних. Одна з головних умов для підвищення прозорості – це регулярне публікування даних про діяльність податкових органів, рівень збору податків та використання податкових надходжень [4]. Публікація звітів та аналітичних матеріалів допомагає платникам податків зрозуміти, куди йдуть їхні кошти, і які зусилля робляться для покращення податкової політики. Це також сприяє підвищенню довіри до податкової системи.

2. Удосконалення системи звітності та доступу до інформації. Платники податків мають право на доступ до інформації, яка стосується їхніх податкових зобов'язань і прав. Створення єдиної платформи для надання всієї необхідної інформації в режимі реального часу, а також розширення можливостей для самостійної перевірки податкових зобов'язань допоможе зменшити бюрократію і забезпечити прозорість податкових процедур.

3. Забезпечення рівних умов для всіх платників податків. Для підвищення справедливості податкової системи важливо забезпечити рівні умови для всіх підприємств та громадян, незалежно від їхнього розміру чи галузі діяльності. Це включає в себе створення єдиних стандартів для оподаткування, а також недопущення дискримінації в процесі перевірок і адміністрування податків.

4. Посилення боротьби з податковим ухилянням. Важливим кроком до забезпечення справедливості є посилена боротьба з податковим ухилянням та тіньовою економікою. Це можна досягти завдяки удосконаленню процедур контролю за фінансовими операціями, виявленню схем ухилення від податків і посиленню санкцій за порушення. Особливу увагу слід приділяти боротьбі з транснаціональними схемами ухилення, де офшорні зони використовуються для ухилення від сплати податків.

5. Підвищення фінансової грамотності громадян і підприємців. Забезпечення доступу до освіти в сфері податків і фінансів допоможе громадянам та підприємствам краще розуміти податкові зобов'язання, що сприятиме добровільному виконанню податкових зобов'язань. Проведення

кампаній з підвищення фінансової грамотності також допоможе зменшити кількість помилок і зловживань серед платників податків.

6. Введення механізмів для розв'язання спорів з податковими органами. Створення прозорих і справедливих механізмів для врегулювання спорів між платниками податків та податковими органами дозволить мінімізувати корупцію і зменшити ймовірність зловживань з боку податкових органів. Важливо, щоб процес оскарження був доступним, швидким і справедливим для всіх учасників.

7. Міжнародне співробітництво для боротьби з ухиленням від податків. Оскільки податкові ухилення часто мають транснаціональний характер, важливо посилити міжнародну співпрацю для боротьби з податковими правопорушеннями. Спільні ініціативи країн щодо обміну податковою інформацією та створення міжнародних стандартів для боротьби з ухиленням від податків можуть значно знизити рівень податкових порушень.

3.3. Перспективи впровадження новітніх технологій та інноваційних підходів у податкову систему

Використання інформаційних технологій у податковій сфері вже стало необхідною умовою для розвитку ефективної податкової системи. Сучасні ІТ-інструменти дозволяють значно підвищити рівень автоматизації процесів, що дозволяє зменшити адміністративні витрати та забезпечити високий рівень точності обробки даних. Завдяки розвитку електронних систем і онлайн-сервісів, таких як Електронний кабінет платника, платники податків можуть подавати звітність, здійснювати сплату податків, а також отримувати консультації і послуги без необхідності особистих візитів до податкових органів. Це не лише спрощує взаємодію з податковими органами, але й знижує рівень корупції, оскільки зменшується безпосередня взаємодія між платниками податків і податковими інспекторами. ІТ-рішення, системи для виявлення податкових ризиків, автоматизовані інструменти для обробки податкових даних

і їх перевірки, дозволяють ефективніше виявляти порушення та ухилення від податків. Використання таких технологій значно підвищує ефективність та прозорість податкового адміністрування, дозволяючи швидше реагувати на зміни в податковому законодавстві та економічній ситуації країни.

Майбутнє адміністрування податків в Україні та у світі, ймовірно, буде тісно пов'язане з подальшою інтеграцією новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та великі дані. Ці технології можуть забезпечити ще більшу автоматизацію та точність у процесах збору податків і перевірки податкових зобов'язань. Блокчейн, наприклад, здатний забезпечити високий рівень безпеки та прозорості у фінансових транзакціях, що є важливим для запобігання ухиленню від сплати податків. Штучний інтелект дозволить автоматизувати не лише процедури перевірок, а й прогнозувати податкові ризики, здійснювати комплексний аналіз податкових декларацій і виявляти потенційні порушення. У майбутньому можливе впровадження нових моделей для адміністрування податків, таких як реальний час обробки податкових даних та інтеграція податкових систем на міжнародному рівні, що дозволить ефективніше боротися з транснаціональним ухилянням від податків [2]. Враховуючи вже наявні інструменти, як-от Електронний кабінет платника, який дає можливість платникам податків здійснювати всі операції в режимі онлайн, можна очікувати, що в майбутньому система буде ще більш інтерактивною та інтегрованою, що дозволить платникам податків зручніше здійснювати свої зобов'язання та взаємодіяти з податковими органами в режимі реального часу. Інноваційні підходи дозволяють створити ще більш ефективну та прозору податкову систему, що буде сприяти економічному розвитку країни.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було проаналізовано сучасний стан діяльності Державної податкової служби України, що дозволило виявити її значення як ключового елементу системи публічного управління, який сприяє економічному розвитку країни. Оцінено структурну складність служби та фактори, що впливають на її ефективність, включно з організацією податкового адміністрування й адаптацією до змін зовнішнього середовища.

Виявлено основні проблеми та виклики, зокрема пов'язані з тінізацією економіки, корупцією, складністю адміністрування податків, недостатньою автоматизацією процесів та низьким рівнем довіри платників. Визначено, що вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, який включає вдосконалення законодавчої бази, підвищення прозорості та ефективності діяльності.

Розглянуто новітні підходи до адміністрування податків, включаючи впровадження сучасних інформаційних технологій, таких як блокчейн і штучний інтелект. Оцінено їх потенціал для підвищення прозорості, зменшення адміністративного навантаження та мінімізації впливу людського фактору.

Оцінено перспективи впровадження новітніх технологій у податкову систему, зокрема інтеграцію податкових систем із банківськими платформами, створення системи моніторингу податкових ризиків на основі аналізу великих даних та підвищення фінансової грамотності населення. Доведено, що такі інновації сприятимуть зростанню податкових надходжень і покращенню інвестиційного клімату.

Наддано пропозиції щодо підвищення ефективності адміністрування податків, а саме через впровадження нових напрямів удосконалення таких процесів як: автоматизація процесів податкового адміністрування; розвиток системи електронного кабінету платника податків; запровадження системи управління податковими ризиками; оптимізація процесів відшкодування податку на додану вартість; забезпечення гнучкості у застосуванні податкових

пільг і стимулів; посилення роботи з малими та середніми підприємствами; створення прозорої і надійної системи аудиту та перевірок.

Сформовано рекомендації щодо створення прозорої і надійної податкової системи, а саме через: публічність податкових даних; удосконалення системи звітності та доступу до інформації; забезпечення рівних умов для всіх платників податків; посилення боротьби з податковим ухилянням; підвищення фінансової грамотності громадян і підприємців; введення механізмів для розв'язання спорів з податковими органами; міжнародне співробітництво для боротьби з ухиленням від податків.

Отримані результати мають теоретичне та практичне значення, що робить можливим їх використання для вдосконалення діяльності Державної податкової служби України, забезпечення стабільного економічного розвитку та підвищення довіри до податкової системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Фіскальне адміністрування як наука і мистецтво. Фінанси України, 2003. № 6. С. 27.
2. Барановська І. В. Проблеми реформування податкової системи в умовах кризи. Актуальні проблеми економіки, 2009. № 8. С. 193–197.
3. Бойко Ю. І. Статистичний аналіз податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів (регіональний аспект): дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.10 / Ю. І. Бойко; ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана». Київ, 2014. 194 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/860/1/Boykodis.doc.PDF> (дата звернення: 10.12.2024).
4. Дем'янчук І. А., Коваль Л. А., Ліщук Н. В., Козак С. В. Сутність податкового адміністрування в умовах реалізації сучасної податкової політики України. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/55.pdf (дата звернення: 06.12.2024).
5. Державна податкова служба України. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Державна_податкова_служба_України (дата звернення: 05.12.2024).
6. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент: конспект лекцій. Київ: ДІА, 2018. 82 с.
7. Етимологічний словник української мови: у 7 т. / ред. О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін. Київ: Наук. думка, 2012. 568 с.
8. Єдиний державний вебпортал електронних послуг «Державна податкова служба України». URL: <https://tax.gov.ua> (дата звернення: 09.12.2024).
9. Закон України «Про державну податкову службу в Україні». URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/accountant/16181> (дата звернення: 01.12.2024).

10. Кармінська-Белоброва М. В. Напрями реформування механізму адміністрування податків. Теорія та практика державного управління, 2010. Вип. 3 (30). С. 1–8.

11. Кириленко О., Малиняк Б., Письменний В., Русін В. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / Асоціація міст України. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 396 с.

12. Межейнікова В. Ф. Сутнісні аспекти податкового адміністрування в Україні. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України, 2005. Т. 13. С. 88–97.

13. Національна стратегія доходів до 2030 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Національна_стратегія_доходів_2030.pdf (дата звернення: 11.12.2024).

14. Науменко А. М. Оподаткування нерухомості: закордонна практика та українські реалії. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – Луцьк, 2015. Вип. 11. С. 144–155.

15. Осовська Г. В., Юшкович О. О., Завадський Й. С. Економічний словник: наукове видання / за ред. Г. В. Осовської. Київ: Кондор, 2007. 358 с.

16. Островецький В. І. Формування податкових надходжень бюджету в умовах трансформації економіки України: дис. канд. екон. наук: спец. 08.04.01. Науково-дослідний фінансовий інститут при Міністерстві фінансів України. Київ, 2006. 222 с.

17. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua> (дата звернення: 10.12.2024).

18. Павлюк К. Л. Формування доходів місцевих бюджетів, 2006. № 4. С. 24.

19. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 06.12.2024).

20. Податковий менеджмент / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. Київ: Знання, 2008. 525 с.

21. Попова С. П., Блохіна І. Р. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджетів. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/679cb23c-b6ee-4d7b-a2e1-188ca42210c2/content> (дата звернення: 02.12.2024).

22. Проскура К. П. Вплив застосування системи електронного документообігу на ефективність податкового адміністрування в Україні, 2013. № 6 (IV). С. 60–69.

23. Пріоритети бюджетної політики та економічне зростання в Україні / М. Я. Азаров, Ф. О. Ярошенко, В. М. Геєць (кер. авт. кол.) та ін. Київ: НДФІ, 2004. 640 с.

24. Радчук О. Чи бути в Бюджеті-2015 децентралізації? URL: <http://www.slovoidilo.ua/articles/6675/2014-12-30/byt-li-v-byudzhete-2015-decentralizacii.html> (дата звернення: 05.12.2024).

25. Савчук В. А. Теоретичні засади організації адміністрування податків, 2013. № 3. С. 23–27.

26. Сибірянська Ю. В. Адміністрування доходів бюджету: реалії та перспективи, 2008. № 11. С. 20–23.

27. Суторміна В. М., Федоров В. М., Рязанова Н. С. Фінанси зарубіжних корпорацій. Київ: Либідь, 1993. 368 с.

28. Щитнік Ю. О. Сучасна система адміністрування податків в Україні. Молодий вчений, 2015. № 2 (17). С. 156–158.

